
GRUNDNOTAT

Udenrigsministeriet

Nordgruppen

Til: Folketingets Europaudvalg J.nr.: 400.A.8-1
Fra: Udenrigsministeriet Dato: 24. maj 2006
Emne: **Grundnotat vedrørende partnerskabsaftale med Grønland**

Meddelelse fra Kommissionen – et nyt globalt partnerskab med Grønland i form af en fælleserklæring og en rådsafgørelse på basis af EF-traktatens artikel 187

Forslag til Rådets afgørelse om forbindelserne mellem Det Europæiske Fællesskab på den ene side og Grønland og Kongeriget Danmark på den anden side

KOM(2006) 142 af 4. april 2006

Grundnotatet oversendes også til Folketingets udvalg vedrørende grønlandske forhold.

1. Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til en partnerskabsaftale mellem Grønland og EU. Partnerskabsaftalen består af en såkaldt "fælleserklæring" og et forslag til rådsafgørelse. Partnerskabsaftalens formål er at udvide og styrke relationerne mellem Grønland og EU som stærkt ønsket fra Grønlands side. Aftalen skaber grundlag for samarbejde på det økonomiske, finansielle, forskningsmæssige, uddannelsesmæssige og kulturelle område. Samarbejdet skal støtte sektorpolitikker inden for især uddannelse og træning, mineralske råstoffer, energi, turisme og kultur samt forskning. Den økonomiske støtte fremskaffes ved overførsel af midler, der hidtil er tilgået Grønland som betaling for fiskerirettigheder som krævet fra fællesskabets side.

2. Baggrund

Som konsekvens af Grønlands ændrede status inden for Rigsfællesskabet ønskede man efter indførelse af hjemmestyre 1979 en ny status i forhold til EF. Under forhandlingerne op til Grønlands udmeldelse af EF den 1. februar 1985 blev der opnået enighed om, at EF's fiskeri ved Grønland skulle reguleres ved en fiskeriaftale, og at EF skulle betale Grønland for de fiskerirettigheder, der blev stillet til rådighed. Desuden blev Grønland optaget i EF's OLT-ordning (øversøiske lande og territorier).

Der er siden 2002 pågået et arbejde med at revidere de instrumenter, der regulerer forholdet mellem EU og Grønland. De overordnede målsætninger for arbejdet har været at sikre

- en fortsættelse af fiskerirelationen efter udløb af den nuværende fiskeriprotokol (ved udgangen af 2006) men med lavere økonomisk kompensation som krævet af fællesskabet,

- en udvidelse af samkvemmet mellem parterne ved indgåelse af en partnerskabsaftale, samt at sikre
- at Grønland i fremtiden vil modtage tilnærmelsesvis den samme årlige finansielle overførsel fra EU som i dag (42,8 mio. euro, som hidtil er blevet betalt via fiskeriprotokollen), ved at restbeløbet betales i medfør af partnerskabsaftalen.

For at forankre disse mål fik man fra dansk side vedtaget en erklæring på Rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 24. februar 2003, som stiller Grønland i udsigt, at Grønland også efter 2006 vil modtage tilnærmelsesvis den samme finansielle overførsel som hidtil.

Den gældende fiskeriaftale udløber ved udgangen af 2006. Fiskeriaftalen bliver erstattet af en ny fiskeriaftale, som forventes færdigforhandlet i maj eller juni d.å. Grønlands forbindelser med EU efter 2006 vil således være reguleret af følgende fire instrumenter: (1) Den generelle OLT-status med hjemmel i traktaten, (2) den generelle OLT-afgørelse, som udløber ved udgangen af 2011, (3) den nye fiskeriaftale samt (4) det foreliggende forslag til partnerskabsaftale.

I overensstemmelse hermed har Kommissionen nu fremlagt forslag til en partnerskabsaftale. Forslaget til partnerskabsaftale består af to dele: En såkaldt ”fælleserklæring” og et forslag til rådsafgørelse.

3. Hjemmelsgrundlag

Forslaget til afgørelse har hjemmel i TEF art. 187, jf. art. 188, vedrørende OLT og skal vedtages af Rådet med enstemmighed. Europa-Parlamentet skal ikke høres.

Rådets tilslutning til fælleserklæringen forudsættes at skulle ske ved enstemmighed.

4. Nærhedsprincippet

Da der er tale om EU's indgåelse af en aftale med tredjepart, kan sagen ikke på tilfredsstillende vis reguleres uden handling fra EU's side. Nærhedsprincippet må således anses for overholdt.

5. Formål og indhold

Forslaget til partnerskabsaftale har som mål at udvide relationerne mellem EU og Grønland på andre områder end fiskeriområdet samt at sikre en bevarelse af niveauet for den hidtidige finansielle overførsel på en måde, der imødekommer fællesskabets ønske om mere transparens med hensyn til overførselernes grundlag. Aftalens to dele er nærmere beskrevet herunder.

Fælleserklæringen

Fælleserklæringen indgås af det grønlandske landsstyre og den danske regering på den ene side og fællesskabet på den anden side. Erklæringen afstikker de generelle, politiske rammer for partnerskabsaftale, fiskeriaftale og andre aftaler, som fremover måtte blive en realitet mellem Grønland og EU. Fælleserklæringen fastslår således, at der i fremtiden skal være en fiskeriaftale mellem parterne samt et samarbejde om en række andre emner. Erklæringen indeholder en

præambel, som beskriver de hidtidige relationer mellem parterne, et afsnit om fælles målsætninger samt et afsnit om gennemførelsen af partnerskabet.

Det fremgår, at partnerskabets formål er at udbrede og styrke relationerne mellem Grønland og EU, som bidrager til Grønlands udvikling, og således at der skabes basis for samarbejde på det økonomiske, finansielle, forskningsmæssige, uddannelsesmæssige og kulturelle område. Samarbejdet skal støtte sektorpolitikker inden for især uddannelse og træning, mineralske råstoffer, energi, turisme og kultur samt forskning.

Fælleserklæringen fastslår, at *Grønlands interesse* i et udvidet samarbejde, udover fiskeri, består inden for områderne uddannelse og arbejdsmarked, mineralske råstoffer, energi, turisme, kultur samt klimaforskning. Endelig har Grønland selvsagt interesse i et fortsat samarbejde for at sikre en videreførelse af den hidtidige finansielle støtte fra EU.

Fælleserklæringen fastslår, at *EU's interesse* i et udvidet samarbejde er baseret på ønsket om at bidrage til en bæredygtig udvikling af et OLT, geostrategiske hensyn samt muligheden for samarbejde inden for forskning og udvikling vedrørende nordlige maritime ruter og Grønlands eksklusive økonomiske zone, fiskeri, havmiljø, klimaændringer og alternative energikilder.

Forslaget til rådsafgørelse

Selve det retlige instrument foreligger i form af en rådsafgørelse, hvis indhold definerer partnerskabet. Rådsafgørelsen har til hensigt at gennemføre fælleserklæringen for så vidt angår fælleskabets del.

Det fremgår navnlig heraf, at EU's finansielle støtte skal ske som budgetstøtte til de prioriterede områder på baggrund af et programdokument, som udformes af parterne i fællesskab. Afgørelsen baner vej for udbetaling af budgetstøtte fra EU til Grønland i perioden 2007 til 2013 (samme periode som de finansielle perspektiver). Budgetstøtten foreslås som et fast årligt beløb på 25 mio. euro. De finansielle midler vil komme fra budgettet (afsnit 4, politikområde 21, kapitel 07, artikel 01 – Samarbejde med Grønland) og ikke fra Den Europæiske Udviklingsfond, som normalt finansierer OLT-samarbejdet. I og med at de midler, der er afsat til Grønland, altid er kommet fra budgettet (fiskeridelen), er der ikke tale om nogen nyskabelse i den foreslåede finansiering. Grønland har aldrig fået midler fra OLT-samarbejdet.

Det bemærkes, at det er første gang, Kommissionens stiller forslag om en samarbejdsaftale med et enkelt OLT, som går ud over den eksisterende OLT-ordnings rammer.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres men vil blive orienteret.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Forslaget får ikke konsekvenser for dansk ret.

8. Forslaget konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet der også i forhold til EU's budget samlet er forudsat en udgiftsneutral løsning. Merudgifterne ved den foreliggende rådsafgørelse på 25 mio. euro årligt fra 2007 (2004-prisniveau) er således med tillæg af udgifterne ved den kommende fiskeriaftale forudsat tilnærmelsesvis at svare til den nuværende finansielle overførsel til det grønlandske budget fra EU via den gældende fiskeriaftale på samlet 42,8 mio. euro årligt. Forslaget forventes i forlængelse heraf heller ikke at medføre konsekvenser for det grønlandske budget, da overførslen fra EU er forudsat tilnærmelsesvis uændret. Forslaget får ingen samfundsøkonomiske konsekvenser, administrative konsekvenser for erhvervslivet og ingen væsentlige konsekvenser for beskæftigelsen, arbejdsmarkedet, ligestilling, miljø, sundhed eller forbrugerbeskyttelse.

9. Høring

Forslaget sendes ikke i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark er opmærksom på partnerskabs- og fiskeriaftalernes økonomiske betydning for Grønland, idet EU's betaling udgør 6% af Grønlands bruttonationalindkomst (3,3% af BNP). Det grønlandske hjemmestyres holdning til forslaget er uforbeholdent positivt. Regeringen arbejder for at bidrage til så positivt et resultat for Grønland som muligt.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været drøftet i arbejdsgrupperegi 16. og 23. maj d.å. og forventes behandlet på Rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) 12. juni d.å. Der forventes bred tilslutning til forslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Kontoret for Norden, Færøerne og Grønland